

Скалацкая Е.В. Философские аспекты моды в воззрениях Х.У. Гумбрехта

Цель статьи заключается в рассмотрении философских аспектов моды, изложенных в работе Х.У. Гумбрехта «Три загадки моды». Прослеживается концепция «производства присутствия» Х.У. Гумбрехта в постановке проблемы моды. Анализируется видение Х.У. Гумбрехта моды как соединения промышленного производства, эстетического суждения и потребности рынка. Поднимается вопрос несостоятельности определения понятия «мода» и необходимости его рассмотрения в философском ракурсе. Теоретические воззрения Х.У. Гумбрехта определяют новые направления экспликации понятия моды, и раскрытия сущности данного феномена в философии.

Ключевые слова: мода, «производство присутствия», экспликация, потребности рынка, модельер, имидж, эстетическое суждение, коллекция, темпоральность.

Skalatskaya H. The philosophical aspects of fashion in the views of Hans Ulrich Gumbrecht

The aim of the article is to examine the philosophical aspects of the fashion which are set out in the «Three mysteries of fashion» by Hans Ulrich Gumbrecht. The concept of «production of presence» of H. U. Gumbrecht in the statement of the problem of fashion is traced. H.U. Gumbrecht's vision of fashion as the compounds of industrial production, aesthetic judgment and the needs of the market is analysed. The issue of insolvency of definition «fashion» and the necessity of its consideration in philosophical perspective is raised. The important events from the history of fashion are traced, their revision allows to reveal the studied phenomenon in a new way (the transition from individual to mass production). Attention is focused on the economic component of the phenomenon of fashion, its perception as a commodity and human needs. The proposed properties of fashion by H.U. Gumbrecht are traced: periodic variability of the dominant forms of clothing, designers' «intuition» defines the changes of fashion trends; the ideas of designers are expressed in the collection; the collections satisfy the seasonal changes. The activity of the designer as the creator of fashion trends and goods, the owner of the aesthetic taste is analyzed. According to H. U. Gumbrecht, contradictory and well-established in the scientific community statements that the fashion is determined by the market, and the fact that fashion «expresses something» are described. The author gives examples which show that the fashion and its demonstration, in some cases, can be filled with some meaning. Such concepts as the aesthetic category, and the designer's taste, can not fully subject to market and economic components. The methodology for the study of the phenomenon of fashion is refined. The possibilities of applying H. U. Gumbrecht's theory for analyze of actual for contemporary scientific discourse of the terms «fashion», its relationship with the concept and the «image». The author comes to the conclusion that the social interest in fashion and its trends can be linked with the needs of creating peculiar image. Theoretical views of H. U. Gumbrecht define new directions of explication of the concept of fashion, and the disclosure of the nature of this phenomenon in philosophy.

Keywords: fashion, «production of presence», explication, the needs of the market, designer, image, aesthetic judgment, collection, temporality.

Надійшла до редколегії: 11.12.2013 р.

УДК 288 (477)

О. Л. Соколовський

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ІСТОРИКО-ДУХОВНІ ВИТОКИ Й ОСОБЛИВОСТІ ВІРОВЧЕННЯ П'ЯТИДЕСЯТНИКІВ-УНІТАРІЇВ В УКРАЇНІ

Розглядається поява релігійного об'єднання євангельських християн в душі апостолів, динаміка і головні фактори його розвитку. Аналізуються ідейно-концептуальні особливості віровчення п'ятидесятників-унітаріїв в Україні.

Ключові слова: п'ятидесятники, унітарії, євангельські християни в душі апостолів, смородинці.

Сучасна історична епоха характеризується переломними змінами як у суспільно-політичному житті, так і в сфері духовних цінностей. Переорієнтація українців на нові життєві парадигми, подолання нав'язаних їм раніше ідеологічних схем відбувається на основі відродження культурно-історичної спадщини, важливим компонентом якої є релігійні традиції українського народу. Тривалий час протестантизм відіграє важливу роль у духовному житті українців і є вагомим чинником сучасних релігійних процесів в Україні.

Актуальність дослідження процесу становлення п'ятидесятницького руху в Україні зумовлена рядом факторів. Так, з одного боку, знайомство з об'єктивною

історією вітчизняного євангельського руху актуальне в наші дні у зв'язку із необхідністю мати цілісну історію релігійного процесу в Україні. З другого боку, це прагнення зняти заангажованість, яка була сформована щодо п'ятидесятництва.

Важливе місце в історіографії з проблем п'ятидесятництва посідають праці В. Гараджі, А. Єришева, П. Гопченка, Л. Митрохіна, Ю. Терещенка, Ф. Гаркавенка, О. Клібанова, А. Москаленка, в яких досліджено історію виникнення та еволюції п'ятидесятництва у контексті розвитку вітчизняного протестантизму та світового п'ятидесятницького руху, формування їх соціальної бази тощо. В українській історіографії періоду незалежності немає окремого дослідження розвитку п'ятидесятницького руху у міжвоєнний період. Однією з важливих наукових праць з історії й особливостей віровчення п'ятидесятників є монографія В. Любашенко «Історія протестантизму в Україні».

П'ятидесятництво виникло на ґрунті баптизму, наслідуючи висхідні віросповідні та культові принципи пізнього протестантизму. Вже у першій третині ХХ ст. ця течія за кількістю прихильників випереджала адвентизм і впритул підійшла до баптизму. П'ятидесятники поділяються на велику кількість конфесій, об'єднаних у п'ять основних груп: п'ятидесятники двох благословень, п'ятидесятники трьох благословень, радикальні п'ятидесятники, апостольські п'ятидесятники, п'ятидесятники-унітарії.

Ідейно група п'ятидесятників-унітаріїв сформувалася в США 15 квітня 1913 р. на зборах, проведених канадським проповідником Р. Мак-Ілстером, який хрестив новонавернених в ім'я одного Ісуса Христа. Формування групи завершив його сподвижник Френк Еwart. Рух п'ятидесятників-унітаріїв швидко поширювався серед церков, що входили в Асамблею Бога, яка в 1915 р. поставила питання хрещення ім'ям одного Ісуса на генеральній асамблеї, але наступного року за антитринітарне вчення сподвижників течії було виключено з конфесії.

Вчення п'ятидесятників-унітаріїв про хрещення Святим Духом починає з'являтися на теренах Російської імперії в перші десятиліття ХХ ст. двома шляхами. З одного боку, ці ідеї проникали разом із творами євангельських проповідників. З другого – завдяки місіонерській діяльності Андрія Уршана, який в 1913 р. [1, с. 111] (за іншими даними в 1911 р. [2, с. 8]) проповідував своє віровчення в Гельсінгфорсі і Выборзі, а згодом у Петербурзі.

В Україні п'ятидесятники-унітарії відомі під назвами «єдині», «смородинці» (за ім'ям керівника громади М. Смородина), «євангельські християни в душі апостолів», «ісусівці», «Блага вість». Ідейним натхненником унітарних ідей п'ятидесятницького руху стала відокремлена група на чолі з М. Смородином та А. Івановим [3, с. 18]. Після рукопокладення в пресвітери та прийняття нової віри вони переїжджають в Петербург з метою розповсюдження вчення. В 1918 р. релігійна община євангельських християн в душі апостолів офіційно зареєстрована, її вплив швидко поширюється по всій країні [1, с. 111]. Однак за проповідування нового вчення А. Іванова за одними свідченнями було заслано на Соловки [1, с. 111], а за іншими – за пропаганду антивійськових настроїв [4, с. 253]. В 20-ті рр. ХХ ст. в Україні поруч з традиційними общинами п'ятидесятників активно діють близько 80 громад смородинців. До числа основних особливостей цього руху відносять глосолалію (молитви на незрозумілій мові), перехрещення тільки в ім'я Ісуса тих людей, які були похрещені в ім'я Отця, Сина і Духа Святого в іншій церкві, заперечення догмату Святої Трійці, проповідь учення антитринітаризму. В 30-ті рр. ХХ ст. общини переслідувались та примусово об'єднувались з баптистами. В 50-х рр. баптисти та п'ятидесятники-унітарії заключили договір про не нав'язування один одному своїх поглядів на спільних службах.

Основа віровчення за твердженням церкви євангельських християн в душі апостолів ґрунтується на Євангелії Ісуса Христа і вченнях Святих апостолів, що в повній мірі розкриває цілісне і безпомилкове розуміння Бога та Його сутності. П'ятидесятники-унітарії заперечують традиційне християнське вчення про Трійцю, вважаючи, що Бог у Старому і Новому Завіті, розкривався для людства в різних титулах й іменах, і саме в імені Ісуса Христа Бог відкрився людям у всій повноті. Вчення про єдиносутність

Бога підтверджує безліч ролей і форм діяльності Бога, що описуються термінами Отець, Син і Святий Дух. Бог є Отцем у Старому Заповіті, так як був творцем першої людини, і є Отцем у Новому Заповіті, тому що дає відродження людському духу. Через пришествя Бога в образі Сина, людство отримало спокутування і прощення гріхів. Термін Син є одним з титулів Бога і відноситься тільки до Божественного втілення. За переконанням церкви євангельських християн в душі апостолів Ісус Христос мав дві природи: людську – Син Людський, і Божественну – Син Божий. Син не є окремою особою або іпостасю в Трійці. Святий Дух це також один із титулів Єдиного Бога, який виражає Його суть в тому, що Він є Дух і цей Дух є Святим. Три титули можуть бути зрозумілими у богооткровенні людині: Батько – це Бог в родовому зв'язку з людиною; Син – це втілений Бог; Дух – це Бог в діяльності. Бог не визначається Трійцею і не обмежується нею.

Божественна природа Ісуса Христа – це Батько і Дух. Більше того, Батько і Дух – це одна і та ж суть; термін «Святий Дух» просто описує, хто такий Отець. Святий Дух буквально є Батьком Ісуса Христа, оскільки Ісус був зачатий Святим Духом [5, с. 162].

Іншими словами, Бог не складається з трьох окремих Осіб, які поділяють одну сутність. Одна і та ж Особа виконує різні ролі під іменами Отця, Сина і Святого Духа. Коли монотеїстичний Бог діє як Творець, Він виконує роль Отця. Зробивши спокутну жертву, щоб дати людині можливість врятуватися, Він виступав як Син. Спокутуючи гріх людства, Він виступає як Святий Дух.

Вчення про Бога, яке проповідують п'ятидесятники-унітарії, сягає своїм корінням антиринітарної доктрини монархіан. Монархіанство не представляє єдиного напрямку, визначаючи лише загальні риси двох течій, модалістів та динамістів, які з'явилися майже одночасно, але з діаметрально протилежними поглядами. Незважаючи, що їх учення викликали жорстку опозицію з боку церкви, погляди монархіан стали прототипними для багатьох подібних напрямків і течій на протязі багатьох століть. В даному контексті сформувалося антиринітарне вчення, яке тлумачилось в історії теології як раціональне пояснення християнства.

П'ятидесятники-унітарії повторюють антиринітарне вчення монархіан-модалістів, які заперечували єдину сутність трьох Іпостасей Бога. Христос – Бог, згідно їх вчення, щоб не виникало політеїзму, слід ототожнити Його з Отцем. Виникає цей рух в Малій Азії, в місті Смірна, де вперше з проповіддю виступив Ноет. Пізніше ідеї модалізму поширюються в Римі антиринітарієм Праксеєм, а потім римським пресвітером Савелієм, ім'ям якого часто називають цей релігійний рух – савеліанством.

Ноет учив, що до втілення існував один тільки Бог-Отець, який після звершення став Сином Божим. Суть вчення Ноета зводиться до наступного: у Своїй істоті, як субстрат, Бог незмінний і єдиний, але Він може бути мінливий по відношенню до світу, Батько і Син різні як два аспекти, модуси Божества [6, с. 53]. Праксей дещо пом'якшив дане твердження, пояснивши, що Отець постраждав з Сином, але і його точка зору була відкинута Тертуліаном, який назвав це вчення патрісіанством.

Найповніше вираження і завершення модалізм отримав у римського пресвітера Савелія. Він у своїх богословських побудовах виходить з ідеї єдиного Бога, Якого називає монадою. У модусі Отця, Бог перебуває від самого початку до Свого народження від Діви, а потім приймає модус Сина. Під час Свого земного життя Він проголосив Себе Сином Божим і Сином людським, але не приховував і того, що він – Отець [7, с. 312-313]. Батько є Бог Сам у Собі, Син є Отець в модусі, по відношенню до світу. Монархіани-модалісти бачили підтвердження свого догмату на прикладі сонця, що діє на наші чуття як сфера, світло і тепло, проте це один предмет (іпостась), незважаючи на потрійність його дії (енергій). Батько є сфера сонця, Син – його промені, а Дух тепло, яке виходить від сонця. Син і Дух – це лише образи, які Божество набуває при Своєму вступі у світ. Тому, якщо в Писанні зустрічається мова про різних осіб Божества, то звідси ще не випливає, що ці особи іпостасі (тобто є окремими предметами або особами) [7, с. 316]. Таким чином, Бог є трійця модусів, виражених за допомогою імен Отець, Син, Святий Дух.

Розвиток цієї трілогії відповідає послідовному ходу історії церкви. За вченням

Савелія, Батько створив світ і дарував Синайський закон, Син утілюється і жив з людьми на землі, а Святий Дух з дня П'ятидесятництва надихає Церкву і управляє нею. Але в усіх цих трьох модусах, що послідовно змінюють один одного, діє єдиний Логос. Модус Святого Духу, згідно Савелія, також не вічний. Він теж матиме свій кінець. Після цього має відбутися повернення монади до її первинної єдності, що рівнозначне припиненню змін, а отже, кінцю існування світу [7, с. 319-320].

Вчення Савелія про різні форми Бога відповідає антитринітарному вченню про Трійцю, але відрізняється тим, що Син і Дух, на думку Савелія, виступають один за одним у різних стадіях. Бог не є одночасно Отцем, Сином і Духом тому справжньої Трійці не існує. Модалізм рішуче підкреслює єдність сутності Сина і Отця. Але при цьому неможливо правильно визначити людську природу Христа. В модалізмі яскраво виражений раціоналізм, в якому одкровення підміняється метафізичними побудовами.

Як стверджують унітарії, перші богослови раннього християнства Іустин, Феодор, Оріген, Тертуліан і інші відійшли від первинного модалістичного уявлення про Бога, тому що «не змогли позбавитися від язичницького способу мислення» [5, с. 144]. А на той час, коли вчення про Трійцю було затверджене на Нікейському соборі, уся Церква нібито «стала сприйнятливою до язичництва і його способу мислення», тому що «маси язичників приєднувалися до Церкви без повного покаяття, без відродження в Дусі» [5, с. 146].

Деякі богослови вважають недоречним прирівнювати вчення модалістів до сучасного вчення п'ятидесятників-унітаріїв. Оскільки ми не знаємо з повною достовірністю всього, у що вірили модалісти, тому не слід ототожнювати доктрину про єдність з давнім модалізмом, патрістичанством або савеліанством. Незважаючи, що основні постулати вчення про Бога співпадають, проте відсутня ланка, необхідна для зв'язку часів. Недоречно включати до сучасного вчення про єдність все, що містило вчення модалістів і що йому приписують давні і сучасні історики. Сучасне п'ятидесятницьке вчення про єдність повинно оцінюватися за чітко вираженим і сформульованим критерієм, а не за давніми ярликами, які по-різному розуміються різними людьми, і які часто заважають людям думати [5, с. 134].

На відміну від традиційних п'ятидесятників, євангельські християни в дусі апостолів не розглядають відродження і хрещення Святим Духом як поетапний процес. Після усвідомлення своєї гріховності та каяття віруючий проходить етап водного хрещення, що символізує входження в його серце Христа [5, с. 174]. Потім народжується з гори – особисто пізнає Святий Дух і набуває духовної чистоти. Нарешті отримує хрещення Духом, досягає святості та приєднується до Божих обранців, що є завдатком спасіння. Аксиологія догмату пов'язана і з поцейбичним життям. Через хрещення Духом людина набуває сили не тільки для спілкування із Всевишнім і релігійного служіння, а й для здійснення своїх буденних справ. Цю силу вона отримує з плодами і дарами Духа. Плоди формують особу християнина і є сходинкою на шляху здобуття ним етичної досконалості, втілення ідеалу Христа.

Для євангельських християн в дусі апостолів, хрещення Святим Духом це не нова зустріч з іншими членами Трійці, і не друге або третє благословення, а початок нового життя у Христі. Спільним положенням для обох представників п'ятидесятництва в догматі хрещення, є переконання, що людина, хрещена Духом, стає духовно багатою, мудрою, наділеною чеснотами і природними здібностями: «Чим більше маємо дарів Святого Духа, тим більшими є наші здібності, більше талантів ми маємо, тим більше зможемо досягнути» [8, с. 22]. Духовне оновлення виступає запорукою змін в особистому житті, тому дари Духа глумачать як видимі, фізично реальні ознаки хрещення. Духовний порятунок у п'ятидесятників-унітаріїв ставиться в пряму залежність від говоріння на інших мовах (глосолалія). Це іноземна мова чи незрозумілі вислови, але завжди – це «надприродний дар, даний людині для прославлення Бога і користування ним іде не від розуму, а від Духа» [9, с. 6]. Хоча вони і підкреслюють, що глосолалія сама по собі не рятує, однак спасіння, яке завжди приходить через хрещення Духом, для них не мислимо без дару глосолалія. За їх твердженням, хрещення Духом без говоріння на інших мовах є не Біблійною концепцією, тому завжди, коли хрещення має місце, треба чекати,

що людина заговорить чужою мовою. Якщо цього не відбувається, то під сумнів ставиться сам факт хрещення Святим Духом і порятунок. Тому багато євангельських християн в душі апостолів вважають, що християни повинні отримати дар глосолалії як підтвердження того, що вони хрещені Духом і врятовані.

Видимі результати хрещення є новим аргументом «духовного одкровення, що і сьогодні диктує Господь через Духа своїм дітям. Це остаточно з'єднує нас з Богом, прилучає до Його таємниць, Божественної мудрості, розуміння справжнього сенсу життя» [10, с. 40]. Хрещений віруючий «більше не є часткою цього світу, він належить Богові і є Божою людиною», «природна людина стає досконалою в Христі», «Слово Боже повинно завжди бути перед Одкровенням Духа, щоб розрізнити голос Божий від чужих голосів» [11, с. 10]. Таким чином, догмат про хрещення Духом і дар глосолалії є сучасною транскрипцією вчення про Параклета, де ідеал безпосереднього єднання з Богом і Його пізнання через містичний досвід досягає свого логічного завершення.

Релігійна практика церкви євангельських християн в душі апостолів не відрізняється від традиційних п'ятидесятницьких конфесій. Особливу увагу церква, за винятком недільного зібрання, приділяє вивченню і тлумаченню Біблії. Проходить воно традиційно один раз на тиждень. Вчителі церкви доносять в доступній формі тексти Писання, відповідають на питання, пов'язані з розумінням різних віршів Біблії. Щорічно набирається домашня група нових членів церкви. На заняттях для такої групи у більш неформальній обстановці обговорюються питання, пов'язані з історією церкви та основ віровчення. Так як водне хрещення в церкві проводиться два рази на рік (у червні і вересні), тому за 3-4 тижні до нього проходять роз'яснювальні заняття для тих, хто прагне вступити до лав церкви. Організовується декілька молитовних груп по домівках. У церкві ведеться робота з молоддю, спілкування з якою проходить у неформальній формі. Музичне служіння представлено хором та сольними номерами під акомпанемент фортепіано або інших інструментів. З дітьми проводяться заняття в недільній школі. По суботах проходять «дитячі збори», де самі діти безпосередньо задіяні у проповіді, співах, сценках, іграх.

Активно функціонує при церкві початкова школа «Перші кроки з Ісусом». У школі протягом двох місяців діти проходять підготовчий курс за програмою школи яка включає теми з вивчення Біблії, Божий план порятунку людини, взаємовідносини людини з Богом тощо.

Служіння «Інкаунтер» організоване для того, щоб надати допомогу і розкрити приховані можливості людини в новому житті. Служителі разом з віруючими церкви проходять шлях духовного відродження, аналізуючи помилки минулого й роблячи належні висновки. Служителі також зустрічаються з людьми між інкаунтерами, проводячи консультації, під час яких людина може отримати практичні поради, а також отримати відповіді на свої питання.

Служіння «Відновлення» налаштоване на відродження і зцілення людини на душевному та фізичному рівнях. Релігійна практика включає систему семінарів-тренінгів, консультацій, повчальних програм, спрямованих на відновлення особових і функціональних якостей людини (чоловіків і жінок), що загубились чи спотворилися в результаті невірної розуміння себе і свого призначення. Подібні семінари церква євангельських християн в душі апостолів проводить один раз на місяць в групах по 8-10 чоловік у будівлі церкви.

Одним із елементів релігійної практики церкви є курс «Практичного консультування» (заняття тільки для діючих служителів), метою якого є підготовка консультантів для індивідуальних зустрічей в кожному служінні. Програма курсу ділиться на три частини: основи психології, основи консультування та практика.

В практичній структурі церкви євангельських християн в душі апостолів важливим елементом є реабілітаційний центр «Свобода», побудований на християнській системі реабілітації, розглядаючи проблему наркоманії, як хворобу, залежність і гріх, які вражають фізичну, душевну, духовну і соціальну сфери особи. Тому ефективність надання допомоги базується на комплексному і всебічному підході до справи. Щоб отримати повне звільнення від наркотиків і алкоголю, потрібні повні

і кардинальні зміни звичок, поглядів, бажань і соціального оточення людини. Усі ці зміни не можуть статися без прийняття християнської системи цінностей, як основи для подальшого повноцінного і тверезого життя.

Фундаментальним принципом Реабілітаційного Центру є тривалий вплив общини на пацієнта для зміни руйнівної моделі поведінки, що склалася упродовж усього життя залежної людини, на модель соціального типу. Центр забезпечує організоване (стабільне) довілля для багатьох, хто жив в хаотичних або деструктивних умовах. Знижує рівень інтенсивності і частоту переживання негативних емоцій (нудьга, самотність) і відволікає від турбот, які у минулому асоціювалися із вживанням наркотиків, і пропонує можливість досягти задоволення за рахунок максимально зайнятого розпорядку дня і виконання щоденних «домашніх» обов'язків.

Сімейне служіння «Нитка, втричі скручена» – курс підготовки до шлюбу. Заняття з майбутнім подружжям проходить в два етапи: п'ять тематичних занять і дві індивідуальні зустрічі з кожною парою. На індивідуальних зустрічах проводиться детальний аналіз тестів і анкет, даються рекомендації щодо застосування отриманих знань, а також пропонується інформаційна допомога по організації і проведенню весільних урочистостей.

Церква євангельських християн у дусі апостолів в Україні є малочисельною п'ятидесятницькою організацією. Вона складає 22 одиниці або 0,8% від п'ятидесятницьких, 0,25% від протестантських, 0,65% від християнських організацій або 0,06% від релігійної мережі України. Ця церква представлена в чотирьох областях України (Волинській, Дніпропетровській, Львівській і Одеській), в АР Крим і м. Севастополі. Центр організації діє у Волинській області. У Україні налічується 21 релігійна община, (які на 120% забезпечені священнослужителями) і 9 недільних шкіл [12].

Бібліографічні посилання:

1. Протестантизм: Словарь атеиста / Под общ. ред. Л. Н. Митрохина. – М.: Политиздат, 1990. – 319 с.
2. Солдатенко В. Пятидесятники: научно-популярная литература / В. Е. Солдатенко. – Донецк : Донбасс, 1972. – 66 с.
3. Слободяник В. Очерки по истории пятидесятничества (с комментариями). – К.: Ирпенская Библейская Семинария ВСО ЕХБ, 2000. – 262 с.
4. Клибанов А. История религиозного сектанства в России. (60-е годы XIX в. – 1917 г.) / А. И. Клибанов. – М.: Наука, 1965. – 348 с.
5. Давид К. Бернард. Единство и триединство: Учение о Боге в древ. христиан. рукописях, 100-300 гг. н. э. : [Перевод] / Дэвид К. Бернард. – М. Благая весть, 1996. – 175 с.
6. Хегглунд Бенгт. История теологии / Пер. с шведского В. Володин. – СПб.: Светоч, 2001. – 370 с.
7. Болотов В. Лекции по истории древней церкви (в 4-х т.). Т.II: История церкви в период Константина В. / Под ред. Бриллиантова А. – Посмертное издание. – СПб.: Тип. М. Меркушева, 1910. – 474 с.
8. Риггс М. Успішний проповідник. – Кременець: Церква Божа, 1938. – 106 с.
9. Основы вероучения Христиан Евангельской Веры. – Б.м.г. (машинопись). – 13 с.
10. Росович К. Сталість закона розвинення індивідуальності. Спроба соціально-філософських досліджень. – Кременець: Накл. Д. Гарасевича, 1935. – 219 с.
11. Райрі Ч. Рівновага християнського життя. – Вінніпег-Едмонтон: Накл. Україн. Єванг.-Бапт. Конф. Зах. Канади, 1981. – 194 с.
12. Звіт про мережу церков і релігійних організацій в Україні на 1 січня 2013 року / Державний комітет України у справах національностей та релігій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.risu.org.ua/ukr/resources/statistics/ukr2013/>

Соколовский О. Л. Историко-духовные истоки и особенности вероучения пятидесятников-унитариев в Украине

Рассматривается появление религиозного объединения евангельских христиан в духе апостолов, динамика и главные факторы его развития. Анализируются идейно-концептуальные особенности вероучения пятидесятников-унитариев в Украине.

Ключевые слова: пятидесятники, унитарии, евангельские христиане в духе апостолов, смородинцы.

Sokolovsky O. Historical and Spiritual Origins and Characteristics of the Pentecostal Faith-Unitarian in Ukraine

We consider the appearance of Antytrinitary religious association of Evangelical Christians in the

Spirit of the Apostles, dynamics and key factors for its development. Relevance of the study process of becoming Pentecostal movement in Ukraine as a religious Antytrinitary phenomenon caused features of his development. Antytrinitary men are followers of the Christian religious doctrines who are deny or not recognize, for whatever reasons, the dogma of the Holy Trinity of three single incarnation of God. Formation and development of domestic Antytrinitary held under the influence of the Western Reformation and local rationalistic movements associated with social and spiritual processes in Ukraine XIV – XX centuries. The specificity of the formation religious organization the Evangelical Christians in the Spirit of the Apostles, his cult and structural features due to a combination of Western and Eastern religious cultury elements in the reformation social-cultural context.

Among the basic features of this movement is glossary (prayer an incomprehensible language), cross only in the name of Jesus the people who have been baptized in the name of the Father, Son and Holy Spirit in another church, the denial of the dogma of the Holy Trinity, preaching the Antytrinitary doctrine. Basis of doctrine Church of Evangelical Christians in the Spirit of the Apostles based on the Gospel of Jesus Christ and the teachings of the Holy Apostles, that fully reveals the complete and infallible understanding of God and His nature.

Current status the Church of Evangelical Christians in the Spirit of the Apostles in Ukraine demonstrates not just an example motivated evangelical ideals and self dogmatic concepts of inscribing into the new realities of social, political, cultural and interfaith life, but also the obvious interest in their deployment and consolidation as a determining factor of its future evolution. Until today, the Church seeks to expand its outside the cult priorities. In public life they are evangelism, philanthropy, education; in politics - the desire for freedom of conscience and cooperation with governmental and non-governmental institutions; in cultural – to promote the spiritual health of society, the development of national culture; in religious – active church life.

Keywords: Pentecostals, Unitarians, Evangelical Christians in the spirit of the Apostles, Smorodintsy.

Надійшла до редколегії: 10.12.2013 р.

УДК 32.019.52 : 94 (100)

В. О. Ханстантинов

Миколаївський національний аграрний університет

ДИСКУРС ІНАКШОСТІ В СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ

Розглянуто погляди мислителів стародавнього світу, що стосуються феномена інакшості. Підкреслюється, що з ускладненням суспільства і з появою перших цивілізацій поступово пом'якшується природне негативне ставлення до інакшості Іншого. Відзначається при цьому роль раціоналізації як чинника пізнавальної та практичної діяльності людини, наслідком чого стала концептуалізація поняття терпимості до інакшості як основи оперування з нею.

Ключові слова: багатоманітність, взаємодія, інакшість, Інший, нетерпимість, терпимість.

Багатоманітність як природна властивість буття завжди драматично переживалась людиною, що відбилося в появі у стародавні часи бінарних опозицій на кшталт культурних універсалій «інь» і «ян» у давньокитайській або «добро» і «зло» в маніхейській картині світу. Поширеною, хоча й непродуктивною для підтримання суспільної цілісності, реакцією на це була міжіндивідуальна, міжгрупово ворожнеча. Вказана обставина іноді дає підстави вважати ту далеку минувшину добою суцільного панування природної нетерпимості до інакшості Іншого. Однак, більш уважне ознайомлення з тогочасними класичними текстами дозволяє зафіксувати факт виникнення і поступового зміцнення іншого типу реакції на інакшість – терпимого і терпеливого поводження з нею. Саме до цієї традиції миролюбства і взаємної поваги слід апелювати у теперішніх зусиллях щодо суспільного порозуміння та примирення, досягнення злагоди і громадського консенсусу з болючих проблем сьогодення, які часто-густо по-різному, навіть з діаметрально протилежних боків сприймаються та оцінюються тими чи іншими політичними силами, групами, спільнотами.

У загальному плані розвитку уявлень стародавніх мислителів стосовно міжлюдських взаємин присвячені праці таких вчених, як В. Асмус, А. Адамкова, О. Бойченко, Г. Бонгард-Левін, А. Васоєвич, Ф. Кессіді, Н. Курнаєва, Е. Левінас, О. Лосєв, А. Лукьянов, В. Рубін, Дж. Себайн, А. Шипілов, В. Шохін, М. Уолцер, К. Ясперс. Разом з тим, з нашого погляду, питання, яке пов'язане з сприйняттям, оцінюванням інакшості Іншого, поясненням та обґрунтуванням відношення до